

آثار تربیتی نماز جماعت در نوجوانان و جوانان

نویسندگان:

وحید رحمانی

شجره؛ دانش‌شناسی اتاق عمل؛ دانشکده علوم پزشکی مراغه

احمد واحد نصیری

دانشجوی کارشناسی اتاق عمل؛ دانشکده علوم پزشکی مراغه

داله بیاهر

دانشجوی دکتری علوم تغذیه؛ دانشگاه علوم پزشکی تبریز

انتشارات مینوفر
Minufar.ir

مشهد مقدس - ۱۳۹۵

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

- سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
فروست
شابک
وضعیت فهرست نویسی
یادداشت
موضوع
موضوع
موضوع
موضوع
موضوع
موضوع
موضوع
شناسه افزوده
شناسه افزوده
رده بندی کنگره
رده بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی
- رحمانی، احمد، ۱۳۷۲ -
آثار تربیتی نماز جماعت در نوجوانان و جوانان نویسندگان وحید
رحمانی، احمد واحد نصیری، لاله بپاهو.
مشهد انتشارات مرفور ۱۳۹۵.
۱۰۲ ص.
معارف اسلامی ۳۱۱۸.
۱۰۰۰۰۰ ریال ۷۸-۰۰۰-۸۵۹۰-۲۱-۷
فیبا
کتابنامه.
نماز
Salat:
نماز جماعت
Congregational prayer*:
نماز -- تاثیر
Salat -- Influence:
جوانان مسلمان -- زندگی مذهبی
Muslim youth -- Religious life:
واحد نصیری، احمد، ۱۳۷۲ -
بپاهو، لاله، ۱۳۶۵ -
۱۳۹۵ ۲/۲۸۲۵۱۲ BP۱۸۶/
۲۹۷/۲۵۲:
۳۲۸۲۳۵۵

آثار تربیتی ساز جماعت بر نوجوانان و جوانان

نویسندگان: محمد رحمانی، احمد واحد نصیری و لاله پیاھو

طراح جلد: مینوفر

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قطع: رقعی

چاپ و صحافی: دقت

قیمت: ۱۰،۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۵۹۰-۲۱-۷

تمام حقوق چاپ و نشر این اثر محفوظ است.

مشهد مقدس، بلوار جلال آل احمد ۶۹ پ ۱۱۶، ص.پ: ۹۱۸۹۵-۱۷۵۵

همراه: ۰۹۳۵۲۱۶۲۷۵۵ - تلفن و دورنگار: ۰۵۱-۳۸۳۲۳۵۵۳

سایت: www.minufar.ir - ایمیل: minufar@yahoo.com

انتشارات مینوفر

Minufar Publications

«رسول اکرم (ﷺ) جایگاه نماز در دین، مانند جایگاه سر در بدن است»^۱
«رسول اکرم (ﷺ): تکبیر اول را با امام جماعت گفتن بهتر است از دنیا و آنچه در آن است»^۲

گرچه هر یک از احکام و فرائض دینی به جای خود از اهمیت و ارزش خاصی برخوردار است، اما در این میان بعد از معرفت الهی هیچ فریضه‌ای به والایی مرتبه نماز نرسد. چراکه این، تنها نمازی است که معراج مؤمن و عامل تقرب انسان وارسته، به خدا شناخته شده و معیار پیرسش همه واجبات قرار گرفته است. به این جهت آخرین پیام سفیران الهی، سفارش به نماز این استوانه استوار دین بوده، چنانچه پرسش نخستین روز رستاخیز هم از آن خواهد بود

۱- کنز العمال، ج ۲، حدیث ۱۸۹۷۲

۲- مستدرک الوسائل، ج ۱، ص ۲۸۸

(اَوَّلَ مَا يَحَاسِبُ الْعَبْدُ عَلَيْهِ الصَّلَاةَ فَإِنْ قُبِلَتْ قُبِلَ مَا سِوَاهَا وَإِنْ رُدَّتْ رُدَّ مَا سِوَاهَا) ۲.

آری نماز، تنها محبوب دلدادگان به حضرت حق و روشنی دیده و چراغ راه پویندگان کوی دوست و محفل انس خلوت‌نشینان وادی عرفان است. آنان که نماز را بی یاد او نخواهند و رستگاری خویش را با شهادت در محراب نماز نبند و با تمام وجود در راه زنده داشتن نام و یاد خدای خویش و اقامه نماز راز و نیاز با او نکنند و سرانجام خود فدایی راه نماز شوند، این همه، جایگاه ویژه و عطای فراموش‌نشدنی این فرضیه الهی را روشن می‌سازد و همگان را به تعظیم این عالی مقام نمونه‌های شایسته الهی وادار می‌کند که هم خود، اهل نماز و راز و نیاز باشند و هم در جهت شاعه فرهنگ نورانی نماز در جامعه تلاشی پیگیر نمایند تا به وظیفه دین خود عمل کرده باشند و همواره مشمول رحمت بی‌پایان الهی قرار گیرند. لذا ما کوشش داریم تا با ارائه این کتاب قدمی هرچند کوچک در این راه بزرگ برداشته باشیم. ان شاء الله.

نویسندگان برخود لازم می‌دانند از زحمات حجت الاسلام و المسلمین فیروز اصلاتی؛ عضو هیات علمی دانشکده علوم پرستاری دانشگاه بابت ارائه توضیحات و مشاوره موثر تقدیر و تشکر نمایند.

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه
۱۵	فصل ۱: تأثیر نماز در انسان
۱۵	علاقمندی و توجهی جوانان به نماز
۱۵	محیط خانواده و تربیت دینی والدین
۱۷	عدم آگاهی و پیش کافی از فریضه نماز
۱۷	بستگی و تمایلات
۱۸	مجالست و هم نشینی با دوزخ ناپاب
۱۸	فساد اخلاقی
۱۹	مزاحم دانستن نماز برای کارهای عصر
۱۹	تکبر و غرور
۲۰	واگذاری امور به آینده
۲۰	ضعف اعتقادی
۲۱	نقش نماز در پیشگیری از مشکلات دوره جوانی
۲۳	تعریف عبادت
۲۴	هدف از نماز خواندن چیست و چرا باید در زمان های خاصی آن را به جا آورد؟
۲۶	اثار نماز
۲۶	ایجاد تمرکز و آرامش فکری و امنیت روانی
۲۸	تکریم و کرامت خود (تقویت عزت نفس)
۲۹	سعه صدر و تحمل در مقابل مسائل (خویش داری)
۳۲	خودشناسی و تفکر

- دوری از نخوت، غرور و تکبر و ایجاد روحیه تواضع و فروتنی..... ۳۳
- تمرین نظم و وقت شناسی (زمان سنجی)..... ۳۵
- نظافت..... ۳۷
- نقش نماز در شخصیت جوانان..... ۳۸
- روح و حقیقت نماز..... ۳۹
- ویژگی های جوانان..... ۴۲
- اهمیت دوران جوانی..... ۴۴
- نویاید نماز برای جوانان..... ۴۶
- اهمیت سرور و فایده نماز برای جوانان..... ۴۷
- عوامل مؤثر در آرایش جوانان و جوانان به نماز..... ۴۸
- خانواده..... ۴۸
- نهادهای فرهنگی و آفرش..... ۵۱
- آموزش و پرورش و دانشگاهها..... ۵۱
- حوزه های علمیه..... ۵۱
- سازمان تبلیغات..... ۵۲
- رسانه ها..... ۵۳
- همسالان..... ۵۳
- راههای جذب جوانان و نوجوانان به نماز و مسجد..... ۵۴
- ترسیم جذابیت های نماز..... ۵۴
- پاداش رفت و آمد به مسجد و بیان فضیلت نماز جماعت..... ۵۶
- ارائه و ترسیم ارزش عبادت در جوانی..... ۵۸
- ارائه الگوهای موفق نماز گزار به دانشجویان و جوانان..... ۵۹
- ده توصیه رهبر انقلاب درباره ی آداب نماز..... ۶۲
- برای حضور قلب در نماز تمرین کنیم..... ۶۲
- معنای کلمات نماز را بدانیم..... ۶۳
- مستحبات نماز، حضور قلب را افزایش می دهد..... ۶۴
- نماز را با اخلاص بجا آورید نه از روی ریا..... ۶۵

- ۶۵..... مراقب باشیم نماز بی توجه قساوت قلب می آورد.
- ۶۵..... در جوانی خود را به خوب نماز خواندن عادت دهید.
- ۶۶..... نباید نماز را سبک بشماریم.
- ۶۷..... نماز را اول وقت بخوانید.
- ۶۸..... نماز را به جماعت و در مسجد بخوانید.
- ۶۹..... تا می توانید نافله بخوانید.

فصل دوم: نماز جماعت، اهمیت و آثار آن..... ۷۱

- ۷۱..... اهمیت و فایده های نماز جماعت.
- ۷۵..... بار نماز جماعت.
- ۷۵..... آثار عمومی نماز جماعت.
- ۷۶..... آثار اجتناب نماز جماعت.
- ۷۷..... آثار سیاسی نماز جماعت.
- ۸۰..... آثار اخلاقی و تربیتی نماز جماعت.
- ۸۱..... اثرات نماز جماعت بر روزگار.
- ۸۱..... الف: مشارکت و تعاون.
- ۸۳..... ب: مشورت.
- ۸۴..... ج: نظم و ترتیب.

فصل سوم: مختصری از بیانات مقام معظم رهبری در مورد اهمیت و آثار نماز..... ۸۵

- ۸۵..... بیانات رهبر در دیدار شرکت کنندگان در هفدهمین اجلاس نماز (بیست و یکم شهریور ۱۳۸۱).
- ۹۳..... بیانات رهبر صدر دیدار دانشجویان در یازدهمین روز ماه رمضان - (سی و یکم شهریور ۱۳۸۱).
- ۹۵..... بخشی از بیانات مقام معظم رهبری در مورد نماز جمعه (خطبه های نماز جمعه - هشتم آبان ۱۳۸۲).
- ۱۰۱..... منابع.

نوجوانی و جوانی زمینه‌ای است برای بروز فضایل پسندیده و صفات ناپسندی چون غرر، خواهی، اضطراب، عدم تمرکز، تحمل اندک و ... که دربرگیرنده‌ی بسیاری از نگرانی‌های آن‌ها است. تحولات جسمانی و روانی سریع در این دوره می‌تواند بیاری از نوجوانان را به‌سوی پوچی و سرگردانی بکشانند. در اینجاست نماز و نیایش می‌تواند آنان را متعادل ساخته و نقش سازنده‌ای بر زندگی فردی و اجتماعی نوجوانان و جوانان بر جای بگذارد، زیرا نماز موجب صعود اخلاق حسنه و رسیدن به اخلاق الله است.

برخلاف تصور و عقیده‌ی بعضی‌ها؛ نوجوانان امروز به دین و مذهب علاقه‌مندند و احساس می‌کنند که دین نقش مهمی در زندگی آن‌ها ایفا می‌کند. در این دوره حقایق و آداب و رسوم دینی پاسنگری، یازهای نوجوانان می‌باشد. باید اضافه کرد که مهم‌ترین هدف در تعلیم و تربیت اسلامی، پرورش افرادی است که خدا را بشناسند و او را با تمام وجود و با قصدیت قربت به او بپرستند، همان‌گونه که در سوره‌ی مبارکه‌ی حمد با تمام وجود می‌گوییم «ایاک نعبد و ایاک نستعین». خداشناسی و خداپرستی نه‌تنها حرکت دائمی

انسان را به سوی کمال و رشد تضمین می‌کند، بلکه به صورت اطمینان بخش جلوی انحراف فرد و جمع را می‌گیرد. البته نماز و عبادت هنگامی ارزش واقعی خود را بروز می‌دهد که به صورت راه و رسم زندگی درآید و شیوهی رفتار و کردار و همه‌ی شئون زندگی انسان را فراگیرد و به پیوند عمیق بین قلب انسان و خدا منجر شود.

نماز یک عبادت ریشه‌دار و عمیق می‌باشد که در همه ادیان وجود داشته و شاید که بر دین - بر این دنیا باشد که نماز در آن نباشد.^۴ در قرآن کریم و سنت مبارکه پیامبر (ص) به نماز - که یک اصل بالارزش و عبادت مهم و از فروع دین می‌باشد -^۵ فراوان شده است و از ترک آن مسلمین را به سختی بر حذر داشته است. نماز در سلسله ستون و پایه دین مقدس اسلام^۶ و کلید بهشت است و از جمله شایسته‌ترین اعمال در نزد پروردگار به حساب می‌آید. خداوند سبحان، التزام به این امر مهم را در همه حال و در همه رخدادهای زندگی مورد تأکید قرار داده است. اسلام وظیفه هر مسلمان را تنها در این خلاصه نکرده که به صورت انفرادی در هر حال و به دور از نماز اجتماع مسلمین یا محیطی که در آن زندگی می‌کند به انجام نماز بپردازد، بلکه به طور جدی به انجام وظیفه الهی نماز به صورت جماعت به ویژه در مساجد یا دیگر برادران دینی فراخوانده است.

۴- آیات زیادی مبین این موضوع است: بقره ۲، ۳، ۲۷، اسراء ۷۸، ابراهیم ۳۷ و ۴۰، مریم ۵۵ و ۳۱ و ۳۰، آل عمران ۳۸ و ۳۹، انبیاء ۷۲ و ۷۳، یوسف ۳۳، هود ۸۷ طه ۱۴، ص ۳۱-۳۲، لقمان ۱۷، صافات ۱۳۲ و ۱۳۴

۵- حدیث پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله): «الصلوة معراج المؤمن - الصلوة عمود الدین»

اسلام برگزاری نمازهای پنج‌گانه را به‌صورت جماعت در مساجد به این دلیل لازم دانسته که مساجد علاوه بر این که پایگاه تجمع مسلمین می‌باشد، محلی است که می‌توان دیگر مشکلات جامعه اسلامی از قبیل مسائل اجتماعی، اقتصادی، اخلاقی و غیره را مطرح کرد و در مورد آن‌ها سخن گفت و برای حل آن‌ها اقدامات لازم را به عمل آورد. باز می‌بینیم که بر مسلمین لازم شده است که به‌طور وسیع‌تری هفته‌ای یک‌بار در نماز جمعه شرکت کنند. نتواند در این باره چنین فرموده است: «ای کسانی که ایمان آورده‌اید هرگاه برای نماز در روز جمعه فراخوانده شدید پس به‌سوی یاد خدا بشتابید و هر معامله‌ای ترک کنید، این برای شما بهتر است اگر بدانید».

این اجتماع بر روی نتیجه‌ی دیردارنده نکات آموزشی فراوان بوده، در حقیقت تجدید ایمان و احیای حس برابری و برابری و استحکام بخشیدن وحدت میان مسلمین و اظهار قدرت و ذلت می‌باشد تا به دشمنان اسلام نشان دهند که چگونه در صفوف محکم و استوار می‌ایستند و یکدیگر آماده دفاع از کیان و شأن و عظمت اسلام و آیین اسلام هستند.

بر همه جوانان معزز و مکرم، معرفت به این نکته لازم است که در دین مبین اسلام، نماز لایک همه ذاکران، عمل آزادگان، طواف عاشقان، میقات کعبه عاشقان، سعی و صفای پاک‌دلان، پرواز بیدار دلان مقصد است، داروی دل‌های مجروح، شفای قلب‌های محزون و تسکین دل‌های مفتون است. نماز کمال عابدان و معراج عالمان، معبد عاشقان و گل خوشبوی بوستان قلب پاک جوانان است.

آثار تربیتی نماز جماعت در نوجوانان و جوانان

جوان چون واجد قلب پاک و فاقد و فارغ از هرگونه ارزش‌های ناپاک است می‌تواند با نماز، پلّه‌های کمال را طی کند و به قرب الی الله برسد.

www.ketab.ir